

ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงาน

๑. ชื่อผลงาน การจัดทำแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๘) ของ ศอ.บต.

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๖ - เมษายน ๒๕๖๗

๓. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

๓.๑ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายหลักที่กำหนดหน้าที่จัดทำแผนของส่วนราชการโดย

มาตรา ๑๖ กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผนห้าปี ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดให้ในแต่ละปีงบประมาณ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยให้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงาน รวมทั้งประมาณการรายได้และรายจ่ายและทรัพยากรอื่นที่จะต้องใช้จ่าย เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบ เมื่อรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการใดแล้ว ให้สำนักงานงบประมาณดำเนินการจัดสรรงบประมาณ เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จในแต่ละภารกิจตามแผนปฏิบัติราชการดังกล่าว ทั้งนี้ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้ส่วนราชการจัดทำรายงานแสดงผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติราชการประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๓.๒ พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้มีการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีผลผูกพันให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องดำเนินการและจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับกรอบระยะเวลา ๒๐ ปี พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ทำหน้าที่กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปในทิศทางเดียวกันและบรรลุวิสัยทัศน์ที่วางไว้

๓.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ได้กำหนดให้จำแนกแผนออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๓.๓.๑ แผนระดับที่ ๑ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการ

๓.๓.๒ แผนระดับที่ ๒ ได้แก่

๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป็นแผนที่กำหนดเป้าหมายและแนวทางขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ใน ๒๓ ประเด็น

๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ เป็นแผนระยะ ๕ ปี ซึ่งกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๓) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เป็นกรอบนโยบายบูรณาการความมั่นคงทุกมิติของประเทศ

๔) แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เป็นแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งได้สิ้นสุดการดำเนินการแล้ว เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

๓.๓.๓ แผนระดับที่ ๓ ได้แก่ แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี แผนปฏิบัติราชการรายปี และแผนปฏิบัติการด้าน... ทั้งนี้ ทุกหน่วยงานของรัฐต้องเสนอแผนระดับที่ ๓ ไปยังสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาก่อนส่งตามขั้นตอนก่อนนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๓.๔ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่องการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้กำหนดสาระสำคัญและแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

ไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA : Plan Do Check Act) โดยกำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐต้องนำเข้าสู่ข้อมูลแผนระดับที่ ๓ ที่ผ่านการอนุมัติแล้ว (แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี, แผนปฏิบัติราชการรายปี และแผนปฏิบัติการด้าน...) ลงในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ตลอดจนต้องจัดทำและนำเข้รายงานผลสัมฤทธิ์เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนฯ ภายในไตรมาสที่ ๑ ของปีงบประมาณถัดไป เพื่อให้สำนักงานฯ ประมวลผลนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

นอกจากนี้ มติดังกล่าวยังได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติใน แผนระดับพื้นที่ โดยให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีเพื่อแปลงแผนพัฒนาจังหวัดลงสู่การปฏิบัติ ภายใต้ ๓ แนวทางหลัก ได้แก่ ๑) แผนในระดับพื้นที่ต้องตอบสนองต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ๒) การจัดทำโครงการต้องใช้ข้อมูลห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย (Final Value Chain Thailand: FVCT) เป็นฐานเพื่อให้ทิศทางการพัฒนาของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และ ๓) ติดตามตรวจสอบและประเมินผลด้วยระบบ eMENSCR

๓.๕ ระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ระบบ eMENSCR เป็นเครื่องมือหลักในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องนำเข้และรายงานข้อมูลโครงการ การดำเนินงาน ตลอดจนแผนระดับที่ ๓ เข้สู่ระบบนี้ เพื่อใช้ประเมินผลการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒

๓.๖ ทฤษฎีการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อสร้างคุณค่าสาธารณะ คือกระบวนการตัดสินใจอย่างเป็นระบบที่เริ่มต้นจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับความต้องการขอประชาชน โดยมีการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติผ่านการกำหนดกลยุทธ์หลักและตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPIs) ที่ชัดเจน เพื่อบ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และสร้างผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างเป็นรูปธรรม

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

๔.๑ สาระสำคัญ

ศอ.บต. ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการรายปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานภายใน ศอ.บต. ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยแผนปฏิบัติราชการฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยเชื่อมโยงกับแผนและนโยบายระดับชาติที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง ๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ๕) คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี (นายเศรษฐา ทวีสิน) นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ ๖) นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๗) ๗) แผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ๘) พระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓

แผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๘) ของ ศอ.บต. จัดทำขึ้นโดยเชื่อมโยงกับกรอบนโยบายข้างต้น เพื่อให้การดำเนินงานของ ศอ.บต. มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศ โดย ศอ.บต. ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของแผนฉบับนี้ไว้ คือ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในทุกมิติ ทั้งนี้ แผนปฏิบัติราชการได้กำหนดเป้าประสงค์ไว้ ๕ ประการ ได้แก่

๑. ลดปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้ทัดเทียมกับพื้นที่อื่นของประเทศ

๒. สร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและยกระดับเศรษฐกิจของพื้นที่ให้เติบโต พร้อมเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระดับประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน และนานาชาติ เพื่อยกระดับสู่การเป็นฐานเศรษฐกิจและการลงทุนใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓. ประชาชนทุกหมู่เหล่าในพื้นที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม

๔. ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเกิดความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. การบริหารจัดการภาครัฐมีศักยภาพและเป็นกลไกแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีประสิทธิภาพ

เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ทั้ง ๕ ประการข้างต้น จึงได้จัดทำแผนย่อยของแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๘) ซึ่งประกอบด้วย ๒ เรื่อง รวม ๑๐ กลยุทธ์ ดังนี้

เรื่องที่ ๑: การพัฒนาตามศักยภาพพื้นที่	เรื่องที่ ๒: การพัฒนาเสริมความมั่นคง
กลยุทธ์ที่ ๑ การแก้ไขปัญหาความยากจน	กลยุทธ์ที่ ๖ การสร้างสรรค์สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาเศรษฐกิจ	กลยุทธ์ที่ ๗ การอำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและเสียยา
กลยุทธ์ที่ ๓ การพัฒนาสังคม	กลยุทธ์ที่ ๘ การสร้างความเข้าใจ
กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	กลยุทธ์ที่ ๙ การมีส่วนร่วมของประชาชน
กลยุทธ์ที่ ๕ การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๑๐ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร

๔.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
ขั้นตอนที่ ๑ ทบทวนนโยบายและผลการดำเนินงาน	- ทบทวนและวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท นโยบาย และแผนระดับชาติ ที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการประมวลผลสัมฤทธิ์และสถานการณ์เบิกจ่ายงบประมาณ ในปีงบประมาณที่ผ่านมา เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน - ประชุมร่วมกับหน่วยงานระดับนโยบาย เพื่อทบทวนขอบเขตภารกิจและกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับกรอบนโยบายระดับชาติ
ขั้นตอนที่ ๒ ระดมความคิดเห็นและวิเคราะห์องค์กร เพื่อกำหนดเป้าประสงค์และตัวชี้วัด	- จัดกระบวนการระดมความคิดเห็นจากผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้แทนสำนัก/กอง เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร และกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน ก่อนกำหนดเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาให้มีความชัดเจนและสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนงานและโครงการ
ขั้นตอนที่ ๓ ชี้แจงสร้างความเข้าใจให้สำนัก/กอง ชี้แจงแนวทางให้สำนัก/กอง	ชี้แจงสร้างความเข้าใจให้สำนัก/กอง ในการดำเนินการจัดทำข้อเสนอแผนงาน โครงการ กิจกรรม และประมาณการงบประมาณภายในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน
ขั้นตอนที่ ๔ รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลโครงการ รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลโครงการ	รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลโครงการ กิจกรรม และประมาณการงบประมาณจากทุกสำนัก/กอง ให้มีความครบถ้วนและถูกต้องก่อนการจัดทำแผนฯ
ขั้นตอนที่ ๕ จัดทำและเขียนร่างแผนปฏิบัติการ	จัดทำร่างแผนปฏิบัติการรายปีโดยบูรณาการข้อมูลจากทุกสำนัก/กอง ก่อนเขียนร่างแผนปฏิบัติการให้สำนัก/กอง พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และให้ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
ขั้นตอนที่ ๖ นำเสนอต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด	นำเสนอร่างแผนปฏิบัติการรายปีต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
ขั้นตอนที่ ๗ บันทึกเข้าระบบ eMENSCR	บันทึกแผนปฏิบัติการรายปีที่ได้รับความเห็นชอบแล้วเข้าสู่ระบบ eMENSCR เพื่อการรายงานผลการดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๕. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ

ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติงานในสัดส่วนร้อยละ ๗๐ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๕.๑ ศึกษา วิเคราะห์ ทบทวนและเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ คำแถลงนโยบายรัฐบาล อำนาจหน้าที่ ภารกิจ/พันธกิจของหน่วยงาน ข้อมูลพื้นฐาน สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และนโยบายหรือยุทธศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการ

๕.๒ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร และจัดทำข้อมูลประกอบการประชุมฯ ได้แก่ ข้อมูลจุดเน้นยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานของ ศอ.บต. ความเชื่อมโยง แผน ๓ ระดับที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของ ศอ.บต. ตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ รวมถึง สรุปผลการระดมความคิดเห็น ประกอบด้วย ข้อเสนอวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง ๔ ประเด็น และร่างข้อเสนอโครงการที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการ

๕.๓ ยกย่องแผนปฏิบัติการรายปีของ ศอ.บต. ตามแบบฟอร์มของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีสัดส่วนในการจัดทำ ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ส่วนที่ ๓ ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ ส่วนที่ ๔ สารสำคัญของแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๘) ของ ศอ.บต. ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายและตัวชี้วัดรวม โครงการ/กิจกรรมสำคัญ ส่วนที่ ๕ ประมาณการวงเงินงบประมาณตามแผนปฏิบัติการ ก่อนจัดประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี เพื่อพิจารณาในสาระสำคัญและให้ความเห็นต่อ (ร่าง) แผนปฏิบัติการรายปี

๕.๔ ปรับปรุงแก้ไข (ร่าง) แผนปฏิบัติการรายปี ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี ก่อนเสนอต่อเลขาธิการ ศอ.บต. และรองนายกรัฐมนตรี ในฐานะกำกับการบริหารราชการและสั่งและปฏิบัติการ ศอ.บต. แทนนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามลำดับและดำเนินการนำแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๘) ของ ศอ.บต. ที่ผ่านการเห็นชอบแล้ว เข้าสู่ระบบ eMENSCR

๕.๕ ดำเนินการปรับปรุงแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๘) ของ ศอ.บต. ให้สอดคล้องกับแผนงาน โครงการและงบประมาณ ภายหลังมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ตามที่พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ กำหนด พร้อมทั้งดำเนินการนำแผนปฏิบัติการรายปีที่ได้ปรับปรุงแล้วในระบบ eMENSCR

๖. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๖.๑ เชิงปริมาณ : แผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๘) ของ ศอ.บต. ได้รับความเห็นชอบจากรองนายกรัฐมนตรี

๖.๒ เชิงคุณภาพ : ศอ.บต. มีแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๘) ที่เชื่อมโยงกับแผนระดับชาติทุกระดับ ทำให้หน่วยงานภายใน ศอ.บต. มีกรอบการดำเนินงานและตัวชี้วัดที่ชัดเจนร่วมกัน อย่างเป็นเอกภาพ

๗. การนำไปใช้ประโยชน์

๗.๑ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ของ คอ.บต. ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๗.๒ เพื่อสร้างความสอดคล้องเชื่อมโยงและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในทุกระดับในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และนโยบายรัฐบาล ไปสู่การปฏิบัติ โดยเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของสำนัก/กอง ให้สามารถปฏิบัติงานและดำเนินการตามแผนได้อย่างมีเอกภาพ

๗.๓ เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ของ คอ.บต. ในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๘. ความยุ่งยาก ซับซ้อนในการดำเนินการ

๘.๑ คอ.บต. เป็นหน่วยงานที่ต้องประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยราชการทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคส่วนอื่น ส่งผลให้การรวบรวมข้อมูลเป็นไปด้วยความยากลำบากและล่าช้า

๘.๒ คอ.บต. มีภารกิจที่หลากหลายในการบูรณาการร่วมกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง และการดำเนินการภารกิจเอง ส่งผลให้การกำหนดและร้อยเรียงตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ยากต่อการวัดผล

๙. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ในกระบวนการรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนและรับฟังความคิดเห็นต่อร่างแผน พบอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ สำนัก/กอง และผู้เกี่ยวข้องมีภารกิจที่รับผิดชอบอยู่เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การจัดส่งข้อมูลและการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนยังไม่ครบถ้วนเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องตัดสินใจและดำเนินการภายใต้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ บุคลากรระดับผู้ปฏิบัติงานของ สำนัก/กอง บางหน่วยงานยังขาดความเข้าใจในกระบวนการและกรอบการจัดทำแผนในภาพรวม ส่งผลให้ข้อเสนอแนะที่ได้รับมีลักษณะเป็นการสะท้อนปัญหาในระดับปฏิบัติการของสำนัก/กอง มากกว่าการนำเสนอในเชิงยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับทิศทางของแผนในภาพรวม

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามหลักเกณฑ์ PMQA อย่างเป็นรูปธรรม โดยเพิ่มช่องทางรับฟังความคิดเห็นในทุกขั้นตอนของการวางแผนและติดตามผล เพื่อให้แผนปฏิบัติราชการมีความสอดคล้องต่อบริบทในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

๑๐.๒ จัดทำคู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของ คอ.บต. เนื่องจาก คอ.บต. เป็นหน่วยงานที่มีลักษณะการดำเนินงานที่ซับซ้อนหลายมิติ จึงควรจัดทำคู่มือดังกล่าวเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันแก่บุคลากรภายในองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ใช้แผนในทุกระดับ

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

๑๑.๑ นางสาวกมล กอบวิทยา สัดส่วนของผลงาน ร้อยละ ๓๐

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ

(นายณัฐนันท์ ดิษฐานนท์)

ผู้เสนอผลงาน

...../...../.....

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริง
ทุกประการ

รายชื่อ ตำแหน่ง ของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นางสาวกมล กอบวิทยา นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

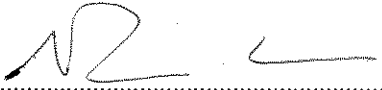
ลงชื่อ

(นายประไพ ศิริพงษ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์
การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

...../...../.....

ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ

ลงชื่อ

(นายสมชาย เกียรติภราดร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองบริหารยุทธศาสตร์
การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

...../...../.....

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ หากผลงานมีลักษณะเฉพาะ เช่น แผ่นพับ หนังสือ แอพบนที่กเสียง ฯลฯ ผู้เสนอผลงาน
อาจส่งผลงานจริงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการก็ได้

ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงาน

๑. ชื่อผลงาน การจัดทำแผนงานขับเคลื่อนขับเคลื่อนภารกิจงานของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้ (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูล และสงขลา) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๘ – มีนาคม ๒๕๖๙
๓. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการ
 - ๓.๑ พระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ ศอ.บต. มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๙ (๑๐) ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓.๒ พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (สำนักงาน กอจ.) และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (กอจ.) มีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาและเสนอความต้องการเกี่ยวกับศาสนาอิสลามต่อผู้ว่าราชการจังหวัด กำกับดูแลและตรวจตราการปฏิบัติงานของกรรมการอิสลามประจำ มัสยิด ประนีประนอมหรือชี้ขาดการร้องทุกข์ กำกับดูแลคัดเลือกกรรมการอิสลามประจำ มัสยิด พิจารณาเกี่ยวกับการ จัดตั้ง การย้าย การรวม การยกเลิกมัสยิด การออกหนังสือรับรองการสมรสและการหย่าตามบัญญัติแห่งศาสนา อิสลาม การจัดทำทะเบียนทรัพย์สิน เอกสาร บัญชีรายรับ รายจ่าย รายงานผลการดำเนินงานทางการเงิน และทรัพย์สินของสำนักงาน การออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลามในจังหวัด

๓.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งได้มีมติรับทราบและเห็นชอบตามมติ กพต. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เห็นชอบในหลักการโครงการสนับสนุนงบประมาณองค์กรศาสนาอิสลามและพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสนับสนุนให้ผู้นำศาสนาอิสลามได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านต่าง ๆ ที่ยั่งยืน โดยมอบหมายให้ ศอ.บต. จัดสรรงบประมาณอุดหนุนให้แก่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และค่าตอบแทนผู้น้ององค์กรด้านศาสนาอิสลาม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงาน กอจ. และผู้น้ององค์กรด้านศาสนาอิสลามให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการส่งเสริมการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. การบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ และ พ.ร.บ. การบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓

๓.๔ ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยวิธีการดำเนินงานและควบคุมดูแลการบริหารกิจการสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดกรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด ได้แก่ การบริหารสำนักงาน และการประชุมตามวาระที่กำหนด การคัดเลือกตำแหน่งประธาน รองประธาน และเลขานุการ การออกประกาศและให้คำรับรองกิจการด้านศาสนา รวมถึงการรับรองฮาลาล การบริหารการเงินและทรัพย์สิน ตลอดจนการจัดทะเบียนสัปบุรุษประจำมัสยิด

๓.๕ หลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act: PDCA) ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ ๔ ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Plan) เพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติอย่างเป็นระบบ การปฏิบัติตามแผน (Do) โดยการลงมือดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด การตรวจสอบ (Check) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์และเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดที่ตั้งไว้ และการปรับปรุงแก้ไข (Act) เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนากระบวนการงานหรือกำหนดเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดียิ่งขึ้น โดยวงจรดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรและการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืนผ่านกระบวนการเรียนรู้และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

๔.๑ สาระสำคัญของแผน

พื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูล และสงขลา) มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นในประเทศไทย โดยมีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นรากฐานสำคัญของวิถีชีวิตประชาชน การพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่จึงจำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจในบริบทเฉพาะ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะองค์กรศาสนาที่มีบทบาทสำคัญในสังคมท้องถิ่น ศอ.บต. มีหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามมาตรา ๙ (๑๐) แห่ง พ.ร.บ. การบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรศาสนาอิสลามเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและสร้างสันติสุขในพื้นที่

พ.ร.บ. การบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้สำนักงาน กอจ. และ กอจ. เป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการศาสนาอิสลามในระดับพื้นที่ โดยมีอำนาจหน้าที่สำคัญครอบคลุมหลายด้าน อาทิ การกำกับดูแลและบริหารจัดการมัสยิด, การบริหารงานบุคคลทางศาสนา การออกประกาศและให้คำรับรองกิจการฮาลาล การออกหนังสือรับรองการสมรสและการหย่าตามหลักศาสนา ตลอดจนการประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก เพื่อส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในชุมชนที่ประชาชนให้ความเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม แม้กฎหมายจะกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติ กอจ. ยังมีข้อจำกัดทั้งด้านงบประมาณในการบริหารจัดการที่ไม่สอดคล้องกับปริมาณภาระงานที่เพิ่มขึ้น และขาดเครื่องมือสนับสนุนการทำงานเชิงระบบด้วยเหตุนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จึงได้มีการจัดทำแผนงานขับเคลื่อนภารกิจฯ ควบคู่กับการจัดสรรงบประมาณเพื่อปิดช่องว่างดังกล่าวและเสริมศักยภาพให้ กอจ. สามารถขับเคลื่อนภารกิจได้อย่างเต็มประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ศอ.บต. ได้รับการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง โครงการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รายการค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนแก่องค์กรศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นเงินอุดหนุนเฉพาะกิจรวมวงเงินทั้งสิ้น ๓๓๓,๔๙๓,๐๐๐ บาท แบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ (๑) ค่าตอบแทนรายเดือนแก่คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น และกรรมการมัสยิด จำนวน ๓๑๕,๒๕๘,๐๐๐ บาท และ (๒) เงินอุดหนุนการดำเนินงานของสำนักงาน กอจ. จำนวน ๑๘,๒๓๕,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นปีงบประมาณแรกที่ ศอ.บต. ได้รับการจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ โดยคำนวณจากจำนวนมัสยิดที่ได้รับการจดทะเบียนในแต่ละจังหวัด รวม ๒,๖๐๕ แห่ง ๗ ละ ๗,๐๐๐ บาทต่อปี มีรายละเอียดการจัดสรรรายจังหวัด ดังนี้

จังหวัด	จำนวนมัสยิด (แห่ง)	งบประมาณ (บาท/เดือน)	งบประมาณ (บาท/ปี)
นราธิวาส	๖๘๙	๓๙๙,๔๘๕	๔,๘๒๓,๐๐๐
ปัตตานี	๗๒๖	๔๒๐,๕๗๕	๕,๐๔๖,๐๐๐
ยะลา	๕๒๙	๓๐๘,๔๗๗	๓,๗๐๓,๐๐๐
สตูล	๒๔๓	๑๔๕,๔๕๗	๑,๗๐๑,๐๐๐
สงขลา	๔๑๘	๒๔๕,๒๐๗	๒,๙๔๒,๐๐๐
รวม ๕ จังหวัด	๒,๖๐๕	๑,๕๑๙,๕๘๓	๑๘,๒๓๕,๐๐๐

โดยกำหนดกรอบการใช้จ่ายงบประมาณออกเป็น ๓ การกิจหลัก ได้แก่

๑) การกิจด้านกิจการศาสนา (ไม่เกินร้อยละ ๕๐) มุ่งสนับสนุนภารกิจหลักขององค์กรศาสนา ซึ่งประกอบด้วย ๕ การกิจย่อย คือ

- ๑.๑) การกิจการดำเนินงานของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
- ๑.๒) การกิจการดำเนินงานกิจการฮาลาล
- ๑.๓) การกิจการดำเนินงานกิจการศาสนา
- ๑.๔) การกิจการดำเนินงานกิจการครอบครัวและมรดก
- ๑.๕) การกิจการดำเนินงานบริการสังคมและการสงเคราะห์

๒) การกิจการบริหารจัดการสำนักงาน (ไม่เกินร้อยละ ๒๕) เพื่อรองรับการดำเนินงานพื้นฐานของสำนักงาน กอจ. ประกอบด้วย ค่าสาธารณูปโภค ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ค่าบำรุงรักษา และค่าเช่า

๓) การกิจการตามนโยบายรัฐบาล (ไม่เกินร้อยละ ๒๕) มุ่งเน้นการขับเคลื่อนกระบวนการ "ฮุกุมปากัด" (ธรรมนูญหมู่บ้าน ๙ ตี) สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในระดับมัธยมและชุมชน ผ่านการประสานความร่วมมือระหว่าง กอจ. กับกลไกของภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมแก้ไขปัญหาสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

การดำเนินการกิจทั้ง ๓ ด้านข้างต้น มุ่งสู่ เป้าหมายรวม คือ องค์กรและผู้นำศาสนาอิสลามมีส่วนร่วมในการแก้ไขและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับจังหวัด ตำบล และหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมี ตัวชี้วัด คือ ระดับการมีส่วนร่วมขององค์กรและผู้นำศาสนาอิสลามในการแก้ไขและพัฒนาพื้นที่ ผ่านการขับเคลื่อนงาน ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) การแก้ไขปัญหาอาชญากรรม (๒) การส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว และ (๓) การขับเคลื่อนกระบวนการฮุกุมปากัด (ธรรมนูญหมู่บ้าน ๙ ตี) สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๔.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล	ศึกษากฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน อัตราค่าจ้าง และผลงานการดำเนินงานของสำนักงาน กอจ. ทั้ง ๕ จังหวัด เพื่อกำหนดกรอบการจัดทำแผนงานฯ
ขั้นตอนที่ ๒ กำหนดกรอบและ โครงสร้างแผน	จัดทำแบบฟอร์มรวบรวมข้อมูลมาตรฐาน ประสานและรวบรวมข้อมูลภารกิจที่ผ่านมา ภารกิจที่อยู่ระหว่างดำเนินการ และข้อมูลค่าใช้จ่ายของ กอจ. แต่ละจังหวัด จำแนกและจัดระบบข้อมูลตามกรอบภารกิจ ก่อนจัดทำโครงสร้างแผนงานฯ
ขั้นตอนที่ ๓ จัดทำร่างแผนงานฯ และประชุมหารือ	จัดทำ (ร่าง) แผนงานฯ และจัดประชุมการประสานงาน ร่วมกับประธาน รองประธาน และเลขานุการ กอจ. ทั้ง ๕ จังหวัด เพื่อพิจารณา (ร่าง) แผนงานฯ ในภาพรวม รับข้อคิดเห็น และนำมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น
ขั้นตอนที่ ๔ ลงพื้นที่สำนักงาน กอจ.	ลงพื้นที่สำนักงาน กอจ. ทั้ง ๕ จังหวัด เพื่อประชุมหารือและสอบถามข้อมูลเชิงลึกร่วมกับประธาน กอจ. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจบริบท ปัญหา และศักยภาพของแต่ละพื้นที่ และนำข้อมูลที่ได้มาเติมเต็มและปรับแผนให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่
ขั้นตอนที่ ๕ ปรับปรุง (ร่าง) แผนงานฯ ให้มี ความสมบูรณ์	ปรับปรุงและจัดทำแผนงานฉบับสมบูรณ์พร้อมจัดทำสรุปสาระสำคัญและแนวทางการรายงานผล ก่อนนำเสนอแผนงานฯ ต่อเลขาธิการ ศอ.บต. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานฯ และอนุมัติโครงการ/กิจกรรม
ขั้นตอนที่ ๖ การแถลง แผนและสร้างความเข้าใจ	ชี้แจงและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานฯ ที่ได้รับอนุมัติแก่ กอจ. ทุกจังหวัด เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบการดำเนินการกิจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๕. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ

ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติงานในสัดส่วนร้อยละ ๘๐ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๕.๑ ศึกษากฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมข้อมูลพื้นฐานจากสำนักงาน กอจ. ทั้ง ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วยโครงสร้างองค์กร อัตรากำลัง และผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา เพื่อใช้เป็นกรอบในการออกแบบ (ร่าง) แผนงานฯ

๕.๒ ประสานและรวบรวมข้อมูลภารกิจที่ผ่านมาและที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ข้อมูลค่าใช้จ่ายของ กอจ. แต่ละจังหวัด จากนั้นจัดทำหมวดหมู่และจัดระเบียบข้อมูลใหม่ ก่อนยกร่างโครงสร้างแผนงานฯ

๕.๓ ยก (ร่าง) แผนงานฯ โดยบูรณาการข้อมูลและกรอบภารกิจที่ได้จากการศึกษาและรวบรวม ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อเสนอโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับจาก กอจ. ทั้ง ๕ จังหวัด

๕.๔ ประชุมหารือและสร้างความเข้าใจกับประธาน กอจ. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ๕ จังหวัด เพื่อนำเสนอร่างแผนงาน รับฟังข้อคิดเห็น และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อนำข้อเสนอมาปรับปรุงร่างแผนงานตามความเห็นของที่ประชุม

๕.๕ ลงพื้นที่สำนักงาน กอจ. ทั้ง ๕ จังหวัด เพื่อหารือแนวทางการขับเคลื่อนแผนงานฯ และแนวทางการจัดทำแผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรม และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ให้ครอบคลุม และสอดคล้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนดร่วมกับประธาน กอจ. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ณ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

๕.๖ นำข้อมูลจากการลงพื้นที่มาปรับปรุงและจัดทำแผนงานให้สมบูรณ์ พร้อมจัดทำส่วนกำกับ ติดตาม และประเมินผล และจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม ก่อนนำเสนอเลขาธิการ ศอ.บต. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานฯ และอนุมัติโครงการ/กิจกรรม

๖. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๖.๑ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : แผนงานขับเคลื่อนขับเคลื่อนภารกิจงานของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้ (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูล และสงขลา) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑ ฉบับ

๖.๒ ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้มีแผนงานขับเคลื่อนขับเคลื่อนภารกิจที่ชัดเจนและมีแผนใช้จ่ายงบประมาณที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๗. การนำไปใช้ประโยชน์

๗.๑ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการงบประมาณเงินอุดหนุนองค์กรศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ให้มีกรอบภารกิจ สัดส่วนการใช้จ่าย และตัวชี้วัดที่ชัดเจน ทำให้การจัดสรรและอนุมัติโครงการ/กิจกรรมเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด

๗.๒ เป็นกรอบในการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง กอจ. กับหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำนโยบายสำคัญสู่การปฏิบัติในระดับมัสยิดและชุมชนใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ในการร่วมแก้ไขปัญหาสังคม

๘. ความยุ่งยาก ซับซ้อนในการดำเนินการ

๘.๑ ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการจัดทำแผนมีหลายมิติ ทั้งโครงสร้างองค์กร อัตรากำลัง ภารกิจ งบประมาณ และผลการดำเนินงาน ประกอบกับ กอจ. แต่ละจังหวัดไม่มีรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้ต้องใช้เวลาในการรวบรวม จัดระเบียบ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลอย่างมาก จึงต้องจัดทำแบบฟอร์มมาตรฐานล่วงหน้าและใช้การลงพื้นที่เป็นโอกาสรวบรวมข้อมูลจากแหล่งโดยตรง

๘.๒ การจัดทำแผนงานต้องใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องทั้งเชิงราชการและเชิงศาสนาอิสลาม เนื่องจากภารกิจหลายประการมีศัพท์เฉพาะทางศาสนาที่ต้องถ่ายทอดในภาษาราชการอย่างถูกต้องและเข้าใจได้สำหรับผู้อ่านทั่วไป จึงต้องศึกษาเอกสารอ้างอิงอย่างละเอียดและปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

๘.๓ บทบาทของ กอจ. และผู้นำศาสนาเป็นงานเชิงสังคม วัฒนธรรม และศาสนา ซึ่งมีความเป็นนามธรรมสูง การกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างเป็นรูปธรรมจึงมีความซับซ้อน เนื่องจากผลลัพธ์ส่วนใหญ่วัดและแสดงเป็นตัวเลขได้ยาก

๙. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๙.๑ การประสานงานรวบรวมข้อมูลจากสำนักงาน กอจ. ต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอนภายในองค์กร เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องประสานกับหลายฝ่ายก่อนจะรวบรวมข้อมูลและจัดส่งได้ ทำให้บางครั้งได้รับข้อมูลล่าช้าและไม่ครบถ้วนตามที่กำหนด

๙.๒ ข้อมูลที่ได้รับจาก กอจ. แต่ละจังหวัดมีรูปแบบและรายละเอียดที่แตกต่างกัน เนื่องจากไม่มีระบบจัดเก็บข้อมูลมาตรฐานเดียวกัน ทำให้ต้องใช้เวลาเพิ่มเติมในการตรวจสอบความถูกต้อง จัดระเบียบ และแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบได้

๙.๓ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๘ เกิดสถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลให้สำนักงาน กอจ. หลายจังหวัดได้รับผลกระทบโดยตรง เจ้าหน้าที่และผู้บริหารต้องเร่งรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน ทำให้ไม่สามารถให้ความร่วมมือในการประสานงานและจัดส่งข้อมูลได้ตามแผนที่กำหนด ส่งผลให้กระบวนการจัดทำแผนงานต้องล่าช้าออกไป

๑๐. ข้อเสนอแนะ

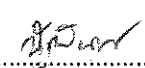
๑๐.๑ ควรกำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรงในการประสานงานระหว่าง คอ.บต. กับสำนักงาน กอจ. ประจำจังหวัด โดยอาจพิจารณาให้กลไกนักส่งเสริมความเป็นธรรมของ คอ.บต. ในพื้นที่ทำหน้าที่ดังกล่าว พร้อมจัดทำช่องทางการสื่อสารร่วมเพื่อให้การติดตาม รวบรวมข้อมูล และแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๑๐.๒ ควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับที่มา วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของแผนงานฯ ให้ครอบคลุมทุกระดับ ทั้งผู้บริหาร คณะกรรมการ กอจ. และเจ้าหน้าที่สำนักงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญและนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนภารกิจและบริหารจัดการงบประมาณ

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

๑๑.๑ นายนครินทร์ ศรีรักษานนท์ สัตว์ส่วนของผลงาน ร้อยละ ๒๐

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

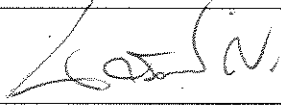
ลงชื่อ

(นายณัฐนันท์ ดิษฐานนท์)

ผู้เสนอผลงาน

...../...../.....

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริง
ทุกประการ

รายชื่อ ตำแหน่ง ของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นายนครินทร์ ศรีริگانนท์ พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ

(นายอาร์ปิติน วงศ์กาแข็ง)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มงานอำนวยการและบริหาร

...../...../.....

ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ

ลงชื่อ ร้อยตำรวจโท

(ปิยะเชษฐ์ สัตนัยสุวรรณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ

...../...../.....

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ หากผลงานมีลักษณะเฉพาะ เช่น แผ่นพับ หนังสือ แอพบนท์ทีกเสียง ฯลฯ ผู้เสนอผลงาน
อาจส่งผลงานจริงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการก็ได้

ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ของนายณัฐนันท์ ดิษฐานนท์

เพื่อประกอบการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๕๔

กองบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนางานจังหวัดชายแดนภาคใต้

๑. เรื่อง แนวคิดการประยุกต์ใช้ Agentic AI เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ ศอ.บต.

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ บริบทของประเทศในยุคดิจิทัล

ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ได้พัฒนาก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อโครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม และการบริหารจัดการอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่สามารถประมวลผล วิเคราะห์ และดำเนินงานที่ซับซ้อนได้อย่างอัตโนมัติ ส่งผลให้ภาคเอกชนทั่วโลกนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันอย่างกว้างขวาง ในขณะที่ภาครัฐยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการปรับตัว และเผชิญกับความท้าทายในการยกระดับกระบวนการให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ดังนั้น การเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล (Digital Transformation) จึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับการพัฒนาระบบเพื่อก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง รวมถึงช่วยแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการให้มีความรวดเร็ว โปร่งใส ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน และก้าวไปสู่การทำงานและตัดสินใจที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล (Data-Driven) ซึ่งท้ายที่สุดจะนำไปสู่การยกระดับการให้บริการสาธารณะให้สามารถเข้าถึงง่าย สะดวก และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนรวมถึงภาคธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างแท้จริง

๒.๒ กรอบนโยบายเทคโนโลยีดิจิทัลและแผนที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ กำหนดให้ภาครัฐต้องมีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลมาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า มุ่งสู่เป้าหมาย "ภาครัฐทันสมัย ทนการเปลี่ยนแปลง และมีขีดสมรรถนะสูง" ด้วยการเชื่อมโยงการให้บริการสาธารณะผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลและการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อพัฒนา นโยบาย

๒.๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ มุ่งให้บริการของรัฐบาลมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ โดยมีเป้าหมาย คือ ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ และ กำหนดตัวชี้วัดระดับชาติให้ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government Development Index: EGDI) อยู่ในอันดับไม่เกิน ๕๐ ของโลกภายในปี ๒๕๗๐ พร้อมกำหนดแนวทางพัฒนาหน่วยงานสู่ "ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง"

๒.๒.๓ แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ประกาศโดยคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ภายใต้วิสัยทัศน์ "บริการภาครัฐสะดวก โปร่งใส ทันสมัย ตอบโจทย์ประชาชน" กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการยกระดับการบริหารจัดการและการให้บริการประชาชน โดยมีบูรณาการแบบไร้รอยต่อระหว่างหน่วยงานเปิดเผย และตรวจสอบได้ พร้อมกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนดังกล่าว

๒.๒.๔ แผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติฯ ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ภายใต้วิสัยทัศน์ให้ประเทศไทยเกิดระบบนิเวศที่ครบถ้วนและเชื่อมโยงแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาและประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยกำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๕ ว่าด้วยการส่งเสริมให้เกิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและระบบปัญญาประดิษฐ์ในภาครัฐและเอกชน โดยมุ่งให้หน่วยงานภาครัฐนำ AI มาใช้ในกระบวนการงานอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการให้บริการสาธารณะ

๓. บทวิเคราะห์

ศอ.บต. มีกระบวนการที่หลากหลายและซับซ้อน ครอบคลุมงานนโยบาย ยุทธศาสตร์ การประสานงานข้ามหน่วยงาน และการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์พื้นที่อย่างต่อเนื่อง งานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์สามารถแบ่งได้เป็น ๒ กลุ่มหลักที่มีลักษณะและปัญหาแตกต่างกัน ได้แก่ ๑) งานด้านเอกสารและการจัดการข้อมูล และ ๒) งานด้านการวิเคราะห์เชิงนโยบาย โดยทั้งสองกลุ่มมีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ควบคู่ไปกับโอกาสในการพัฒนาที่ Agentic AI สามารถเข้ามาช่วยได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓.๑ ปัญหาและช่องทางการพัฒนาในงานด้านเอกสารและการจัดการข้อมูล

ปัญหาที่ชัดเจนที่สุดในงานกลุ่มนี้คือความกระจัดกระจายของข้อมูลที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ข้อมูลประกอบการจัดทำแผนและรายงานมาจากหลายแหล่งและหลายรูปแบบ ทั้งแผนระดับชาติ แผนระดับกระทรวงและกรม แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมถึงข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องจาก หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมักอยู่ในรูป PDF สไลด์ PowerPoint ตาราง Excel หรือรายงาน Word ที่แต่ละแหล่งจัดทำในรูปแบบไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้การรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำ รายงานหรือแผนงานหนึ่งขึ้นต้องใช้เวลาหลายวันทำการก่อนที่จะเริ่มงานวิเคราะห์จริงได้ นอกจากนี้การอ่านทำความเข้าใจแผนและรายงานหลายฉบับพร้อมกันเพื่อหาจุดเชื่อมโยง ความสอดคล้อง หรือช่องว่างระหว่างแผน ยังต้องอาศัยการอ่านทั้งฉบับด้วยตนเอง ประกอบกับการดึงข้อมูลสถิติจากหลายแหล่งมารวมกันยังมีความเสี่ยงที่จะเกิดความคลาดเคลื่อนซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความน่าเชื่อถือของรายงานที่นำเสนอต่อผู้บริหาร

ช่องทางของการนำ Agentic AI มาประยุกต์ใช้ในงานกลุ่มนี้สามารถนำไปปฏิบัติได้โดย Agent สามารถอ่านและสกัดข้อมูลจากแผนและรายงานรูปแบบต่าง ๆ ได้อัตโนมัติ จากไฟล์ PDF สไลด์ หรือตาราง นำมาจัดระเบียบและสร้างสรุปสาระสำคัญให้พร้อมใช้งาน ช่วยลดเวลา รวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ Agent ยังสามารถช่วย วิเคราะห์ความสอดคล้องและช่องว่างระหว่างแผนหลายฉบับ รวมถึงรวบรวมข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้อง จากหลายแหล่งมาไว้ในที่เดียว และสร้างร่างรายงานเบื้องต้น (First Draft) ให้ผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ ตรวจสอบ ปรับแต่ง และเพิ่มเติมการวิเคราะห์เชิงลึกที่ต้องอาศัยดุลยพินิจของมนุษย์เท่านั้น

๓.๒ ปัญหาและช่องทางการพัฒนาในงานด้านการวิเคราะห์เชิงนโยบาย

ปัญหาหลักในงานกลุ่มนี้เกิดจากผลพวงของปัญหาในข้อ ๓.๑ โดยตรง เมื่อเวลาส่วนใหญ่ถูกใช้ไปกับการรวบรวมและจัดการข้อมูล งานวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์พื้นที่ การประเมินนโยบาย และการจัดทำข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์จึงได้รับเวลาน้อยลง นอกจากนี้ ข้อมูลสถิติและผลการดำเนินงานที่รวบรวมได้มักอยู่ในรูปตัวเลขหรือตารางเท่านั้น ยังขาดการแปลงเป็นภาพหรือกราฟที่ช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจแนวโน้มและเปรียบเทียบข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ทำให้การนำเสนอข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจมีประสิทธิภาพน้อยกว่าที่ควรเป็น อีกทั้งการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายหรือแผนงานใหม่ยังต้องเสียเวลาไปกับการค้นคว้าหาข้อมูลอ้างอิงมากกว่าการคิดวิเคราะห์จริง

สำหรับช่องทางการพัฒนา Agentic AI มีศักยภาพสูงในการยกระดับงานวิเคราะห์เชิงนโยบายใน ๔ มิติ ประการแรก Agent สามารถรวบรวมรายงานสถานการณ์และข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอประเด็นสำคัญ และแนวโน้มที่น่าสนใจเบื้องต้น เพื่อให้ผู้รับผิดชอบนำไปตีความและสรุปเชิงนโยบายได้อย่างครบถ้วนและรวดเร็ว ประการที่สอง Agent สามารถแปลงข้อมูลสถิติและผลการดำเนินงานเป็น Visualization อัตโนมัติ เช่น กราฟแนวโน้ม แผนภูมิเปรียบเทียบ และ Dashboard สรุปผล ช่วยให้รายงานที่นำเสนอผู้บริหารมีความชัดเจนและสนับสนุน การตัดสินใจได้ดีขึ้น ประการที่สาม Agent ช่วยสืบค้นข้อมูลอ้างอิงและร่างโครงสร้างข้อเสนอเบื้องต้น ให้เจ้าหน้าที่ มุ่งเน้นการเพิ่มเติมมุมมองเชิงพื้นที่และบริบทจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ AI ยังไม่สามารถทดแทนได้ และประการสุดท้าย Agent ยังช่วยสรุปมติหรือข้อสั่งการจากบันทึกการประชุมและติดตามสถานะงานอัตโนมัติ ช่วยให้การประสานงาน ข้ามหน่วยงานมีความต่อเนื่องและครบถ้วนยิ่งขึ้น

๓.๓ ผลกระทบเชิงโครงสร้างต่อบทบาทของบุคลากร

เมื่อ Agentic AI สามารถทำงานซ้ำซ้อนและงานเชิงธุรการในทั้งสองกลุ่มข้างต้นได้ บุคลากรจะสามารถ เปลี่ยนบทบาทจาก ผู้รวบรวมและจัดการข้อมูลสู่การเป็นผู้วิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์และผู้กำกับดูแล AI ซึ่งเป็นบทบาท ที่ต้องอาศัยดุลยพินิจ ประสบการณ์พื้นที่ และความเข้าใจบริบทจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ AI ยังไม่สามารถทดแทนได้ ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงนี้จึงไม่ใช่การลดบทบาทของบุคลากร แต่เป็นการยกระดับคุณค่าของงานและเพิ่มประสิทธิภาพ ในการขับเคลื่อนนโยบายของ ศอ.บต.

๔. แนวความคิด

๔.๑ นิยาม ประเภทของ Agentic AI

Agentic AI หมายถึง ระบบปัญญาประดิษฐ์ที่สามารถรับรู้เป้าหมาย วางแผน ตัดสินใจ และดำเนินการ อย่างต่อเนื่องได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องรับคำสั่งจากมนุษย์ในทุกขั้นตอน ซึ่งแตกต่างจาก Generative AI ที่ทั่วไปที่ทำงาน ในลักษณะตอบสนองต่อคำสั่ง (reactive) กล่าวคือ ต้องอาศัยมนุษย์เป็นผู้สั่งการในแต่ละขั้นตอนและให้ผลลัพธ์เป็น ครั้ง ๆ โดยไม่มีความต่อเนื่อง เปรียบได้ว่า Generative AI เหมือนพนักงานที่ต้องรับคำสั่งที่ผลงาน ขณะที่ Agentic AI เหมือนผู้ช่วยที่รับโจทย์ใหญ่แล้วดำเนินการจนบรรลุผลได้ด้วยตนเอง โดย Agentic AI สามารถแบ่งได้เป็น ๓ ระดับ คือ Single Agent (งานเฉพาะด้านภายในหน่วยงานเดียว) Multi-Agent System (หลาย Agent ทำงานประสานกัน) และ Orchestrator Agent (ระดับบริหาร กำกับดูแล Agent อื่น ๆ ในระดับองค์กร)

๔.๒ หลักวิชาการที่สนับสนุนแนวความคิด

๔.๒.๑ ทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี

Davis (๑๙๘๙) ได้เสนอแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) ซึ่งระบุว่า การที่บุคลากรจะยอมรับและนำเทคโนโลยีใดมาใช้งานจริงนั้น ขึ้นอยู่กับ ๒ ปัจจัยหลัก คือ การรับรู้ถึง ประโยชน์ที่จะได้รับ (Perceived Usefulness) และ การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) ดังนั้น การนำ AI มาใช้ใน ศอ.บต. จึงต้องให้ความสำคัญกับการสื่อสารให้บุคลากรเห็นคุณค่าที่จับต้องได้ ควบคู่กับการออกแบบ ระบบให้ใช้งานได้ง่ายและสอดคล้องกับกระบวนการที่มีอยู่จริง

๔.๒.๒ หลักการให้มนุษย์เป็นผู้กำกับดูแลในกระบวนการ (Human-in-the-Loop)

เป็นแนวคิดที่กำหนดให้มนุษย์ยังคงมีบทบาทในการกำกับ ตรวจสอบ และตัดสินใจขั้นสุดท้าย ในกระบวนการที่ AI ดำเนินการ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทราชการ เนื่องจากผลลัพธ์จากการปฏิบัติงานมีผล

ตอนนโยบายสาธารณะและประชาชนโดยตรง บุคลากรในบทบาทนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค แต่ต้องมีความเข้าใจกระบวนการเป็นอย่างดี เพื่อสามารถตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของผลลัพธ์ที่ AI สร้างขึ้นได้

๔.๓ วิสัยทัศน์ : การทำงานด้านนโยบายที่ขับเคลื่อนด้วย AI อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายสูงสุดคือการยกระดับกระบวนการด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของ คอ.บต. ให้ (๑) ลดเวลางานเอกสารและการรวบรวมข้อมูลลง โดยมอบงานเหล่านั้นให้ Agent ดำเนินการแทน ทำให้เวลาและความสามารถของบุคลากรถูกใช้ไปกับสิ่งที่สำคัญกว่า (๒) งานวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ การสังเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์พื้นที่ และการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายมีคุณภาพสูงขึ้น เนื่องจากบุคลากรมีเวลาและสมาธิมากพอที่จะทำงานเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่ และ (๓) การนำเสนอข้อมูลและผลการวิเคราะห์ต่อผู้บริหารทำได้อย่างรวดเร็ว ชัดเจน และน่าเชื่อถือกว่าเดิม สนับสนุนนโยบายบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Policy)

๕. ข้อเสนอ

เพื่อให้แนวความคิดข้างต้นสามารถนำมาปฏิบัติได้จริง จึงขอเสนอแนวทางที่สอดคล้องกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาที่วิเคราะห์ไว้ในข้อ ๓ แบ่งเป็น ๓ ข้อเสนอที่เชื่อมโยงกัน ดังนี้

๕.๑ ข้อเสนอที่ ๑: นำ Agentic AI มาแก้ปัญหางานเอกสารและการจัดการข้อมูล

เสนอให้นำ Single Agent มาสนับสนุนงานที่มีปริมาณมากและใช้เวลาสูง เพื่อให้มีเวลาทุ่มเทกับงานวิเคราะห์เชิงลึกซึ่งเป็นการกิจหลักของตำแหน่งมากขึ้น โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑.๑. การรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลจากแผนและเอกสารหลายรูปแบบ: Agent อ่านและสกัดข้อมูลจากแผน ๓ ระดับ แผนกระทรวงและกรม แผนจังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมถึงข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะอยู่ในรูป PDF สไลด์ ตาราง หรือรายงาน นำมาจัดระเบียบและสรุปความสอดคล้องหรือช่องว่างระหว่างแผนได้เบื้องต้น ช่วยลดเวลาที่เสียไปกับการเปิดอ่านและถอดข้อมูลที่ละเอียดได้

๕.๑.๒. การจัดทำรายงานและติดตามผลการดำเนินงาน: Agent รวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างร่างรายงานเบื้องต้น และช่วยวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างเป้าหมายกับผลที่เกิดขึ้นจริง ให้ผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ตรวจสอบ ปรับแต่ง และเพิ่มเติมการวิเคราะห์เชิงลึก แทนที่จะต้องเสียเวลากับการรวบรวมและจัดระเบียบข้อมูลเบื้องต้น

๕.๑.๓. การสร้างฐานความรู้ด้านการจัดทำแผนและยุทธศาสตร์ : งานจัดทำแผนมีลักษณะสะสมความรู้ที่ต้องอาศัยประสบการณ์สูง แต่ในทางปฏิบัติ ความรู้นั้นมักกระจุกกระจายอยู่กับตัวบุคคล และสูญหายเมื่อมีการโยกย้ายบุคลากร Agentic AI ช่วยแก้ปัญหานี้ใน ๒ มิติพร้อมกัน มิติแรกคือการเรียนรู้จากแผนที่มีคุณภาพ Agent วิเคราะห์และถอดโครงสร้างของแผนยุทธศาสตร์ที่ดี ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐไทย เช่น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานปรมาณ และกรมต่าง ๆ รวมถึงแนวปฏิบัติจากต่างประเทศที่มีระบบการวางแผนยุทธศาสตร์ที่น่าสนใจ แล้วสังเคราะห์ออกมาเป็น template และแนวทางการเขียนแผนมาตรฐานสำหรับองค์กร มิติที่สองคือการสะสมบทเรียนจากแผนที่ผ่านมาของ คอ.บต. เอง Agent ช่วยสรุปว่า แผนใดบรรลุเป้าหมายและด้วยปัจจัยใด แผนใดเผชิญอุปสรรคและเกิดจากสาเหตุอะไร เพื่อให้การจัดทำแผนใหม่แต่ละครั้งสามารถอ้างอิงบทเรียนเหล่านี้ได้ ไม่ต้องเริ่มใหม่และไม่ทำซ้ำข้อผิดพลาดเดิม ซึ่งส่งผลให้องค์กรมีฐานความรู้ที่พัฒนายิ่งขึ้น

๕.๒ ข้อเสนอที่ ๒: นำ Agentic AI มายกระดับงานวิเคราะห์เชิงนโยบาย

การนำ AI มาสนับสนุนงานวิเคราะห์ที่ต้องสังเคราะห์ข้อมูลจำนวนมาก เพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีคุณภาพและความรวดเร็วสูงขึ้น โดยครอบคลุม ๔ ด้านที่สอดคล้องกับปัญหาในข้อ ๓.๒ ได้แก่ (๑) การสังเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก

จากรายงานสถานการณ์พื้นที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตีความและสรุปนโยบายต่อได้รวดเร็วกว่าเดิม (๒) การ Visualize ข้อมูลสถิติและผลการดำเนินงานอัตโนมัติ เพื่อให้รายงานที่นำเสนอผู้บริหารมีความชัดเจนและสนับสนุนการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น (๓) การร่างโครงสร้างข้อเสนอแนะนโยบายเบื้องต้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่มุ่งเน้นการเพิ่มมุมมองเชิงพื้นที่ที่ AI ไม่มี และ (๔) การสรุปมติและข้อสั่งการจากบันทึกการประชุมอัตโนมัติ เพื่อให้การประสานงานข้ามหน่วยงานมีความครบถ้วน

๕.๓ ข้อเสนอที่ ๓: วางกรอบธรรมาภิบาล AI และประเมินความพร้อมองค์กร

เพื่อให้ข้อเสนอที่ ๑ และ ๒ ดำเนินการได้อย่างยั่งยืน เสนอให้ดำเนินการควบคู่กัน ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) พัฒนา ทักษะ AI Literacy และ Prompt Design เฉพาะสำหรับงานนักวิเคราะห์ฯ เน้นการออกแบบชุดคำสั่งสำหรับงานจริง การตรวจสอบผลลัพธ์ของ AI และการกำหนดจุด Human-in-the-Loop ในกระบวนการ ดำเนินการเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะสั้น (๑-๓ เดือน) อบรมและทดลองใช้กับงานจริง ระยะกลาง (๓-๖ เดือน) พัฒนา Prompt Template มาตรฐาน และวัดผลเปรียบเทียบกับก่อน-หลัง และระยะยาว (๖-๑๒ เดือน) ขยายผลสู่บุคลากรทุกหน่วยงาน (๒) กำหนด AI Use Policy ระดับองค์กร ครอบคลุมขอบเขตการเข้าถึงข้อมูลชั้นความลับ ประเภทข้อมูลที่อนุญาตให้ป้อนเข้าระบบ AI และกลไกรับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และ (๓) ปรับการจัดเก็บข้อมูล ให้เป็น Machine-Readable Format รองรับการเชื่อมต่อกับ Agent และวางรากฐานสำหรับการพัฒนาสู่ Multi-Agent System ในระยะต่อไป

๖. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๖.๑ คอ.บต. มีกระบวนการปฏิบัติงานที่รวดเร็วและแม่นยำขึ้น โดยมี Agent รับผิดชอบขั้นตอนที่ใช้เวลานาน และมีความซ้ำซาก ทำให้บุคลากรสามารถมุ่งเน้นงานที่ต้องอาศัยดุลยพินิจและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่ง AI ยังไม่สามารถทดแทนได้

๖.๒ คอ.บต. มีคุณภาพรายงานและการวิเคราะห์สถานการณ์พื้นที่ที่ดียิ่งขึ้น ทั้งด้านความครบถ้วนของข้อมูล ความรวดเร็ว และการนำเสนอด้วย Visualization ที่ชัดเจน สนับสนุนนโยบายบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Policy)

๖.๓ คอ.บต. มีบุคลากรที่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในอนาคต โดยมีทักษะและความพร้อมในการทำงานร่วมกับ AI อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๗.๑ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในขั้นตอนที่นำ Agent มาใช้ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

๗.๒ บุคลากรที่ผ่านการพัฒนาทักษะ AI Literacy ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของกลุ่มเป้าหมาย

๗.๓ คอ.บต. มีกรอบธรรมาภิบาล AI และแนวปฏิบัติการใช้งาน Agent นำไปใช้ได้จริงในระดับองค์กร

ลงชื่อ

(นายณัฐนันท์ ดิษฐานนท์)

ผู้เสนอแนวคิด

...../...../.....